

Slovo k povzbuzení na sobotu 18. dubna 2020, na Sobotu v oktávu velikonočním...
Biblická čtení: Sk 4,13-21; Ž 118; Mk 16,9-15

Milé sestry, milí bratři,

dnes otevíráme velikonoční stránky evangelia podle Marka. Klasicky je toto sepsání považováno za nejstarší ze všech čtyř, konečná redakce se klade někdy do 60. let 1. století. Kdykoli je otevřeme, můžeme takřka z každé perikopy vnímat průzračnou a krásnou jednoduchost, s jakým je celé evangelium psáno a s jakou tak svědčí o Kristu a jeho působení. Osloví nás i řada přímých řečí, zejména výroků samotného Pána Ježíše. Velmi snadno a lehce se čte. Čtete-li ho celé, můžeme se navíc nechat vést jeho základní strukturou: od počátečního „naplnil se čas a přiblížilo se království Boží“ až po setníkovo vyznání pod křížem „to byl vpravdě Boží syn“. K takovému životnímu vyznání by nás měl vést celek evangelia i každá jeho část.

To vše nějak platí i o dnešním velikonočním úryvku. U Marka, narozdíl od ostatních tří evangelistů, nenajdeme žádné podrobnější zprávy o jednotlivých setkáních se Zmrtvýchvstalým. Jen svědectví o objevení prázdného hrobu ženami, o zjevení anděla a následném poslání žen k učedníkům (to je první polovina 16. kapitoly). A pak jen souhrnnou zprávu o zjeveních Zmrtvýchvstalého (a tu čtete právě dnes). V prostých větách máme shrnuté to, co u jiných evangelistů máme rozvedené: Zjevení Marii z Magdaly jako první (to jsme četli v Janově podání), oznámení žen, že viděli Vzkříšeného, učedníkům (to čtete nějak u všech evangelistů), zjevení učedníkům putujícím do Emauz a nakonec zjevení jedenácti apoštolům (to nám zase předal Lukáš). Celý dnešní úryvek a jím i celé evangelium pak končí rozloučením před nanebevstoupením (které také máme zase u Matouše), nanebevstoupením a zmínkou o působení Krista v prvotní církvi (to čtete u Lukáše ve Skutcích).

To, co v dnešním úryvku však zvláště vyniká, je téma víry, jejího zrání. Kdybychom četli první polovinu 16. kapitoly, dověděli bychom se, že se ženy velmi bály a že nechtěly ani nic říci učedníkům. V druhé polovině této kapitoly (v dnešním úryvku) čtete, jak apoštolové zprvu nevěřili, že Pán Ježíš vstal z mrtvých, ani těm dvěma emauzským učedníkům. Co z nich učinilo věřící, bylo až jejich vlastní setkání se Zmrtvýchvstalým, osobní zkušenost, že to je pravda.

Vztah víry a Ježíšova zmrtvýchvstání je základní teologická otázka. Není celá radostná zvěst (*euangelion*) o Kristově zmrtvýchvstání vlastně jen plodem víry a touhy jeho učedníků, nejde jen o kolektivní sugesci, která nastupuje vzájemným přesvědčováním se, že tomu tak prostě je, že vstal z mrtvých? Není nejzákladnější obsah víry jejím vlastním výtvorem? A nemělo by se Kristovo zmrtvýchvstání vykládat jen duchovně a setkáním s ním jen jako mystická zkušenost, něco jako mystické vidění? O tom se píšou, zejména od začátku novověku, celé traktáty...

Markovo prosté evangelium nám jednoduše říká, že ne: Pán Ježíš opravdu vstal z mrtvých, zjevil se a teprve potom se zrodila křesťanská víra a napsalo evangelium. Pro pravdivost tohoto tvrzení máme mnoho důvodů, o tom se také píšou traktáty. Ale možná stačí přijmout dnešní Markovo shrnutí: Vždyť dokud se sami nepřesvědčili, že opravdu a s vlastním proměněným tělem vstal, nechtěli zvěsti o zmrtvýchvstání věřit ani sami apoštolové. A není ani divu, protože z hlediska své židovské víry ani nemohli čekat takovéto zmrtvýchvstání třetího dne. I proto šly ženy pomazat mrtvé tělo, proto si Máří Magdaléna myslela, že vidí zahradníka, proto učedníci nechtěli uvěřit, a když k nim přišel, když se jim zjevil, mysleli, že vidí nanejvýš jeho ducha, který za nimi přišel z říše zemřelých a zase se do ní vrátí. Teprve setkání se Zmrtvýchvstalým je přesvědčilo...

Pravdivost a realističnost evangelijního svědectví je pro nás zásadní, neboť žijeme v době „blessed ones, who did not see, and yet believed“, přesto mají uvěřit. Je sice pravda, že i pro naši vlastní víru je nezastupitelná osobní duchovní zkušenost, niterný prožitek setkání se

vzkříšeným Kristem, zkušenost Božího navštívení. Tato zkušenost ale zpravidla nepřichází do situace naprosté nevíry. Aspoň nějaká víra „předem“ je k ní zpravidla potřeba. Aspoň taková, která otevře naše srdce a uschopní smysly naší duše Boží blízkost, Kristovu přítomnost vnímat: vidět jeho tvář, slyšet jeho hlas, dotýkat se jeho ran, cítit jeho vůni, vychutnávat si sladkost jeho blízkosti a jeho lásky k nám. Je to víra, která se v srdci člověka podivuhodně rodí právě ze zvěstování evangelia, ze zvěstovaného evangelia. Proto je tak dobré mu naslouchat...

Celé téma víry dnešního úryvku je ještě jinak pro nás důležité. Je dobré, že nám evangelium nejenže nezatajuje, ale přímo představuje „problémy víry“ a pochybnosti samotných apoštolů. Zítra se bude číst evangelium o „nevěřícím Tomášovi“. Je to dobře, že i apoštolů a ostatní učedníky zprvu zmítaly pochybnosti, protože i nás mnohdy zmítají pochybnosti, otázky, zda to vše je opravdu pravda, zda Kristus skutečně vpravdě z mrtvých vstal.

My jsme samozřejmě v docela jiné situaci, ale v dnešním úryvku snad můžeme také s útěchou číst, že přinejmenším určité pochybnosti k víře vždy nějak patří. Zároveň ale je dobré slyšet i to, co je překonává: Osobní zkušenost, ke které se člověk má naději otevřít slyšením osobního svědectví těch, kteří Zmrtvýchvstalého potkali, na vlastní oči viděli a vlastníma rukama se ho dotýkali v oněch podivuhodných čtyřiceti velikonočních dnech. A pak: Svědčí o tom i všichni ti, kteří ho potkali, i když na vlastní oči neviděli.

Prosme o víru. O tu „předem“ vyvěrající z prvního uvěření evangeliu i o tu „potom“ posílenou osobním setkáním se Zmrtvýchvstalým, rozzařující nám nově celé evangelium a hlavně dávající sílu evangelium také žít, a to za všech – i nynějších – okolností. A učiňme proto aspoň něco pro svou víru, pro její růst...